

Przedwczesne wniesienie skargi kasacyjnej - skutki

Michał Prokop, [adwokat Warszawa](#), Manager w Rödl & Partner

Skarga kasacyjna wniesiona przed doręczeniem odpisu orzeczenia sądu drugiej instancji z uzasadnieniem stronie lub pełnomocnikowi podlega odrzuceniu.

Tak uznał Sąd Najwyższy w postanowieniu z 28 stycznia 2016 r., II CSK 431/15.

Wyrokiem z 5 marca 2015 r. sąd apelacyjny oddalił apelację powodów od wyroku sądu okręgowego z 18 lipca 2014 r. oddalającego ich powództwo o zobowiązanie pozwanego do złożenia oświadczenia woli i zapłatę. Powodowie złożyli wniosek o uzasadnienie wyroku sądu apelacyjnego i wyrok z uzasadnieniem został doręczony 31 marca 2015 r. Jednocześnie, powodowie złożyli wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu kasacyjnym. Wniosek został uwzględniony i ustanowionemu pełnomocnikowi sąd doręczył wyrok z uzasadnieniem 5 czerwca 2015 r. Pełnomocnik ten wniósł skargę kasacyjną 1 czerwca 2015 r. Sąd Najwyższy odrzucił skargę kasacyjną. Sąd wskazał, że skargę kasacyjną wnosi się do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenia, w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem ustanowionemu w tym celu pełnomocnikowi strony skarżącej – w tym wypadku termin ten liczyć należy od momentu doręczenia wyroku z uzasadnieniem pełnomocnikowi z urzędu (art. 124 § 3 Kodeksu postępowania cywilnego). Wniesienie skargi kasacyjnej przed doręczeniem stronie (jej pełnomocnikowi) orzeczenia z uzasadnieniem powoduje, że skarga kasacyjna jest niedopuszczalna z innych przyczyn i jako taka podlega odrzuceniu.

Komentarz eksperta

Michał Prokop, [adwokat i menedżer w Rödl & Partner w Warszawie](#)

Wyrok z uzasadnieniem został doręczony pełnomocnikowi reprezentującemu powodów w postępowaniu apelacyjnym 31 marca 2015 r., co oznaczałoby, że wynikający z art. 3985 § 1 k.p.c. termin dwóch miesięcy do wniesienia skargi kasacyjnej, liczony od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem zostałby zachowany, upłynąłby bowiem 1 czerwca 2015 r., uwzględniając, że 31 maja 2015 r. wypadł w niedzielę (art. 115 k.c.). W toku postępowania kasacyjnego, na wniosek powodów, został jednak ustanowiony dla nich pełnomocnik z urzędu, gdyż postępowanie ze skargi kasacyjnej jest innym postępowaniem niż toczące się przed sądem powszechnym (apelacyjnym), a pełnomocnictwo dotychczasowego pełnomocnika nie obejmuje umocowania do wniesienia skargi kasacyjnej i udziału w postępowaniu kasacyjnym. Zgodnie z art. 124 § 3 k.p.c., ustanowienie adwokata lub radcy prawnego na wniosek zgłoszony przed upływem terminu do wniesienia skargi kasacyjnej, powoduje że sąd doręcza ustanowionemu pełnomocnikowi orzeczenie z uzasadnieniem, a termin do wniesienia skargi kasacyjnej biegnie od dnia doręczenia temu pełnomocnikowi orzeczenia z uzasadnieniem.

Biorąc pod uwagę, że pełnomocnik powodów ustanowiony w postępowaniu ze skargi kasacyjnej otrzymał wyrok z uzasadnieniem 5 czerwca 2015 r., a skargę kasacyjną złożył wcześniej 1 czerwca 2015 r., Sąd Najwyższy w powołanym orzeczeniu poddał pod rozważenie, czy skarga kasacyjna złożona przed doręczeniem wyroku z uzasadnieniem, a więc przed rozpoczęciem biegu terminu do jej wniesienia, jest dopuszczalna.

W doktrynie jak i w orzecznictwie jest to zagadnienie sporne. Istnieje pogląd, że w takiej sytuacji skarga kasacyjna nie podlega odrzuceniu (postanowienia Sądu Najwyższego z 3 października 2007 r. IV CZ 60/07 i z 28 października 2011 r. I CZ 103/11, nie publ.), jak i stanowisko odmienne, że podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna z innych przyczyn (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2001 r. II CZ 146/00.).

Sąd Najwyższy wskazał, że obecnie obowiązujący stan prawny sytuuje skargę kasacyjną poza tokiem dwuinstancyjnego postępowania sądowego. Przysługuje ona od orzeczenia prawomocnego. Zgodnie z art. 365 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Ponadto związanie prawomocnym orzeczeniem i wynikająca z tego pewność stosunków prawnych powoduje, że samo istnienie orzeczenia nie jest wystarczające dla jego zaskarżenia, a stwarza zaledwie potencjalną możliwość takiego zaskarżenia. Zaskarżenie może bowiem nastąpić tylko wówczas, gdy dopełnione zostaną ustawowe warunki.

Kodeks postępowania cywilnego przewiduje dwuetapowy sposób dochodzenia do skutecznej skargi kasacyjnej. Etap pierwszy wyczerpuje się złożeniem przez stronę wniosku o sporządzenie i doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem. Zgłoszenie wniosku o uzasadnienie stanowi wyraz woli zaskarżenia orzeczenia skargą kasacyjną i trafnie w doktrynie przyjmuje się, że z tą chwilą, a więc nie z chwilą wydania orzeczenia, powstaje zindywidualizowane uprawnienie do skargi kasacyjnej. Brak wniosku powoduje, że uprawnienie to, mimo istnienia orzeczenia, nie powstaje. Etap drugi, czyli etap realizacji prawa zaskarżenia wyroku, otwiera doręczenie wyroku z uzasadnieniem. Skarga będzie skutecznie wniesiona, jeżeli nastąpi to w oznaczonych ramach czasowych, czyli w okresie dwóch miesięcy od doręczenia wyroku z uzasadnieniem (art. 3985 § 1 k.p.c.). Ustawodawca w powołanym przepisie wyraźnie wskazał, że skargę kasacyjną strona może wnieść po doręczeniu uzasadnienia, zatem doręczenie uzasadnienia dopiero otwiera możliwość / dopuszczalność złożenia skargi kasacyjnej.

W związku z tym Sąd Najwyższy w sprawie opowiedział się za formalizmem postępowania ze skargi kasacyjnej i orzekł, że wniesienie skargi kasacyjnej przed doręczeniu stronie (jej pełnomocnikowi w warunkach art. 124 § 3 k.p.c.) orzeczenia z uzasadnieniem czyni tę skargę przedwczesną, a zatem niedopuszczalną z innych przyczyn (art. 3986 § 2 k.p.c.).

Źródło: <http://www.rp.pl/Firma/312169984-Przedwczesne-wniesienie-skargi-kasacyjnej---skutki.html#ap-1>